

AZ EURÓPAI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ALAP (ERFA)

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) az európai kohéziós politika egyik fő pénzügyi eszköze. Célja az európai régiók fejlettségi szintje közötti különbségek enyhítésének támogatása és a leghátrányosabb helyzetű régiók elmaradottságának csökkentése. Különös figyelmet fordít azon régiókra, amelyek súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdenek, mint például a rendkívül alacsony népsűrűségű legészakibb régiók és szigetek, a határokon átnyúló és hegyi régiók.

JOGALAP

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174–178. cikke.

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.

Az Európai Parlament és a Tanács 1301/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről.

CÉLKITŰZÉSEK

Az EUMSZ 176. cikke kimondja, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) rendeltetése, hogy segítse a Közösségen belüli legjelentősebb regionális egyenlőtlenségek orvoslását. E célt az alábbiak támogatásával éri el:

- a fejlődésben lemaradt térségek fejlesztése és strukturális kiigazítása;
- hanyatló ipari térségek átalakítása.

Az ERFA a 2014–2020 időszakra a következő két célt tűzte ki:

- beruházás a növekedésbe és a foglalkoztatásba: a munkaerőpiac és a regionális gazdaságok erősítése érdekében;
- európai területi együttműködés a határokon átnyúló, nemzetek feletti és régiók közötti együttműködés fokozása érdekében az EU-ban.

Az első célkitűzésre elkülönített források három különböző régiókat tartalmaznak:

- legfejlettebb régiók, ahol az egy főre jutó GDP meghaladja az uniós átlag 90%-át;
- átmeneti régiók, ahol az egy főre jutó GDP az uniós átlag 75%-a és 90%-a között van;
- legkevésbé fejlett régiók, ahol az egy főre jutó GDP az uniós átlag 75%-a alatt van.

Az ERFA a fenntartható városfejlesztést is támogatja. Az ERFA egyes tagállamokra vonatkozó keretének legalább 5%-át olyan integrált fellépésekre kell elkülöníteni a fenntartható városfejlesztés területén, amelyek a városi területeket érintő gazdasági, környezetvédelmi, éghajlati, demográfiai és társadalmi kihívásokkal foglalkoznak.

Az ERFA elosztásának részleteit és jövőbeni felhasználását a partnerségi megállapodások határozzák meg. E stratégiai dokumentumokat a tagállamok készítik, regionális és szociális partnereik segítségével.

TEMATIKUS KONCENTRÁCIÓ

Mivel az ERFA hozzájárul az intelligens, fenntartható és befogadó növekedést célzó Európa 2020 stratégiához, az abban meghatározott prioritásokra kell összpontosítani. A fő prioritások:

- a. kutatás és innováció;
- b. információs és kommunikációs technológiák (ikt);
- c. kis- és középvállalkozások (kkv-k);
- d. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság támogatása.

A támogatandó régiókat a függvényében e prioritások súlya eltérő lehet. A legfejlettebb régiók ERFA-forrásaiknak legalább 80%-át e prioritások közül legalább kettőre kell fordítaniuk és legalább 20%-át az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság támogatására; az átmeneti régiók ERFA-forrásaiknak legalább 60%-át e prioritások közül legalább kettőre kell fordítaniuk és legalább 15%-át az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság támogatására; a legkevésbé fejlett régiók ERFA-forrásaiknak legalább 50%-át e prioritások közül legalább kettőre kell fordítaniuk és legalább 12%-át az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság támogatására.

KÖLTSÉGVETÉS ÉS PÉNZÜGYI SZABÁLYOK

A 2014–2020 közötti programozási időszakban az EU több, mint 350 milliárd eurót fordít majd a kohéziós politikára. Ez az összeg a teljes uniós költségvetés 32,5%-ának felel meg. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap számára mintegy 199 milliárd euró került elkülönítésre. Ez magában foglalja 10,2 milliárd EUR elkülönítését az európai területi együttműködés (ETC), valamint 1,5 milliárd EUR elkülönítését legkülső és a ritkán lakott régiók számára.

Az ERFA által finanszírozott projektek társfinanszírozási arányát az érintett régiók fejlettségi szintjéhez igazítják. A kevésbé fejlett régiókban (és a legkülső régiókban) az

ERFA a projekt költségeinek akár 85%-át is finanszírozhatja, Az átmeneti régiókban a finanszírozás a projekt költségeinek legfeljebb 60%-át, a fejlettebb régiókban pedig 50%-át érheti el.

JAVASLAT A 2020 UTÁNI UNIÓS KOHÉZIÓS POLITIKÁRA

Az Európai Bizottság 2018 májusában rendeletekre irányuló javaslatot terjesztett elő az EU 2020 után folytatandó kohéziós politikájáról. Ezek a következők:

- az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló rendelet;
- az európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló rendelet.

E javaslatokban fennmarad az ERFA két fő célkitűzése: „beruházás a munkahelyteremtésbe és a növekedésbe”, illetve „európai területi együttműködés”.

A javaslatok ugyancsak megtartják a tematikus koncentrációt, az alábbi két fő prioritással: az innováció, a digitális gazdaság és a kkv-k támogatása intelligens szakosodási stratégiák révén (PO1); zöldebb, karbonszegény és körforgásos gazdaság (PO2). A Bizottság listát javasolt az ERFA keretéből nem támogatható tevékenységekről, ilyenek többek között a nagyvállalkozásoknak nyújtott közvetlen támogatás, a repülőtéri infrastruktúra (a legkülső régiók kivételével) és egyes hulladékkezelési műveletek (pl. hulladéklerakók).

A Bizottság javaslatai szerint a 2021–2027 közötti programozási időszakban mintegy 200,6 milliárd EUR-t különítenek majd el az ERFA-ra (ebből 8,4 milliárd EUR jut az az európai területi együttműködés céljaira és 1,5 milliárd EUR a legkülső régiók számára).

E rendeletek az Európai Parlament és Tanács egyenrangúságát biztosító rendes jogalkotási eljárás alá tartoznak. Ez azt jelenti, hogy a két intézménynek 2020 vége előtt konszenzusra kell jutnia az ERFA-ra vonatkozó jövőbeli szabályokról.

Az Európai Parlament 2019 márciusában elfogadta a Bizottság javaslataira vonatkozó első olvasatbeli álláspontját.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

Az Európai Parlament a strukturális és beruházási alapokra vonatkozó új jogszabályok előkészítése során egyenrangú a Tanáccsal. A 2014–2020-as időszakra vonatkozó ERFA-rendeletet rendes jogalkotási eljárás keretében fogadták el, melynek során a Parlamentnek jogában állt módosításokat javasolni. A 2014–2020-as időszakra vonatkozó kohéziós politikáról szóló tárgyalások során a Parlament elérte, hogy tegyék rugalmasabbá a tematikus koncentrációra és a beruházási prioritásokra vonatkozó szabályok alkalmazását. A Parlament növelte továbbá az ERFA által a városoknak és az integrált várospolitikáknak nyújtott támogatást.

Jacques Lecarte / Marek Kołodziejcki
04/2019

